



Salvador Allende
(1908-1973)

«De nou obriran les amples avingudes...»

Últim discurs de Salvador Allende, president de Xile
Santiago de Xile, 11 de setembre de 1973

Aïllat al presidencial Palacio de la Moneda, —conjuntament amb els seus col·laboradors més lleials i amb membres de l'exèrcit i dels cossos de seguretat de l'Estat que van continuar recolzant la legalitat democràtica— el president xilè Salvador Allende va fer front al cop d'estat militar del general Augusto Pinochet fins a les darreres conseqüències. El seu últim discurs —radiat a partir de les 9:10 am per Radio Magallanes— és un testimoni perenne de la grandesa del compromís polític amb la democràcia. Un document històric inspirador per a milions de persones, a Xile i a tot el món.

«Compatriotes! Aquesta deurà ser, ben probablement, l'última oportunitat en què podré adreçar-me a tots vosaltres. La Força Aèria ha bombardejat les torres de Radio Portales i Radio Corporación. Les meves paraules no estan tenyides d'amargura, sinó de decepció. I elles mateixes enclouen el càstig moral per als que han traït el jurament que van fer: soldats de Xile, comandants en cap titulars, l'almirall Merino —que s'ha autodesignat comandant de l'Armada—, més el senyor Mendoza, general menyspreable que tot just ahir manifestava la seva fidelitat i lleialtat al govern, i que també s'ha nomenat director general de Carrabiners...

Davant aquests fets, no em resta sinó dir als treballadors: Jo no penso ajupir el cap! Col·locat en un trànsit històric, pagaré amb la meua vida la lleialtat

Traducció: Jordi Llavina.

Agraim a Carla Hernández i Boris Martínez, de la Fundació Salvador Allende les facilitats per a reproduir aquest document.

al poble. I us dic que tinc la certesa que la llavor que vam lliurar a la consciència digna de milers i milers de xilens, no podrà ser dallada definitivament. Ells tenen la força, ens podran asservir, però els processos socials no es detenen ni amb el crim ni amb la força. La història és nostra, i la fan els pobles.

Treballadors de la meua Pàtria: us vull agrair la lleialtat que sempre heu mantingut, la confiança que vau dipositar en un home que no va ser sinó intèrpret dels grans anhels de justícia, que va comprometre la seva paraula a respectar la Constitució i la llei, i que així ho va fer. En aquest moment definitiu, el darrer en què em puc adreçar a tots vosaltres, vull que aprofiteu la lliçó: el capital forà, l'imperialisme, unit a la reacció, va crear el clima perquè les Forces Armades trenquessin la seva tradició, la que els fou transmesa pel general Schneider i reafirmada pel comandant Araya, víctimes del mateix sector social que avui serà a casa seva tot esperant reconquerir el poder amb mà aliena, per continuar defensant els seus guanys i privilegis.

M'adreço, sobretot, a la modesta dona de la nostra terra, a la camperola que va creure en nosaltres, a l'obra que treballà com un escarràs, a la mare que va conèixer la nostra preocupació pels infants. M'adreço als professionals de la Pàtria, als professionals patriotes, als que, dies enrere, van continuar treballant contra la sedició encoratjada pels col·legis professionals, col·legis de classe per defensar, també, els avantatges que una societat capitalista va atorgar a uns quants, ben pocs.

M'adreço a la joventut, a aquells que van cantar, als que van lliurar la seva alegria i el seu esperit de

lluita. M'adreço a l'home de Xile, a l'obrer, al camperol, a l'intel·lectual, a tots aquells que seran perseguits, perquè, en el nostre país, el feixisme ja fa temps que hi va treure el cap: en els atemptats terroristes, tot fent saltar els ponts, tallant les línies fèrries, destruint els oleoductes i gasoductes, i tot això enfront del silenci dels qui tenien l'obligació de fer-hi alguna cosa, perquè hi estaven compromesos. La història els jutjarà.

Segurament Radio Magallanes serà silenciada, i el metall tranquil de la meua veu no arribarà a tots vosaltres. Tant se val! Continuareu sentint la meua veu. Sempre seré a prop vostre. Si més no, el meu record serà el d'un home digne que va ser lleial a la lleialtat dels treballadors.

El poble s'ha de defensar, però no s'ha de sacrificar. El poble no s'ha de deixar arrasar ni fustigar. Ni tampoc no ha d'humiliar-se.

Treballadors de la meua Pàtria, tinc fe en Xile i en el seu destí. Altres homes superaran aquest moment gris i amarg en què la traïció pretén imposar-se. Heu de continuar sabent que, més d'hora que tard, de nou obriran les amples avingudes per on passarà l'home lliure per construir una societat millor.

Visca Xile! Visca el Poble!

Visca els Treballadors!



Aquestes són les meves últimes paraules i tinc la certesa que el meu sacrifici no serà debades. Tinc la certesa que almenys serà una lliçó moral que castigarà la fellonia, la covardia i la traïció». ◀